

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciarovana”, „Chiorana”, „Cordreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crisana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogcana”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnăveana”, „Tibleşana”, „Tămășana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeana”, „Zlătneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Neorientare.

În cursul existenței de aproape un deceniu încheiat al Revistei noastre am avut de repetite-ori ocazie a stăruii asupra importanței, ce o are pentru cercurile, cărora le este încredințată conducerea și controlul institutelor noastre de bani, cunoașterea drepturilor, datorințelor și responsabilității împreunate cu funcțiunea lor și am arătat și căile pe cari aceste cunoștințe și-le pot însuși toți aceia, cărora le lipsesc: prin citirea și studiarea de cărți și alte publicații periodice de specialitate, de cari azi nici literatura noastră numai este atât de lipsită, cum a fost d. ex. înainte de aceasta cu unul ori două decenii.

Stăruințele noastre continue și a altor organe de publicitate, în direcția aceasta, putem zice, că n’au rămas cu totul infructuoase, căci față de trecutul nu tocmai îndepărtat se observă la tot cazul un progres, care se manifestează între altele și în interesul mai mare, ce toate straturile popoului nostru au început a da chestiilor economice și financiare dela ordinea zilei.

Cu tot progresul însă, vedem și azi încă dăinuind la unele din institutele noastre de bani stări, cari sunt deadreptul patriarhale. Îndeosebi nu-și prea cunosc direcțiunile și comitetele de supraveghiere de pe la băncile noastre sfera de competență și nu sunt în

curat nici cu raportul în care ele au să stea una față de cealaltă, conform legii și uzului. E un rău acesta, care este izvorul multor altor rele și duce, nu odată, la neînțelegeri și diviziuni în partide spre detrimentul societății.

Neorientarea organelor conducătoare și de control de pela băncile noastre asupra drepturilor și datorințelor lor o ilustrează în mod clasic cazul întâmplat nu de mult la un tinăr institut de bani de al nostru, unde prezidentul-director a oprit de repetite-ori comitetul de supraveghiere, ales de adunarea generală, dela împlinirea controlului, pe motivul ridicol: „că încă n’a sosit protocolul adunării generale dela tribunal, prin care să fie întărită (?!) alegerea comitetului de supraveghiere”. Iar comitetul de supraveghiere neavând probabil cunoștință, că alegerea făcută în ordine, tribunalul nu are să o întărească, ci numai să o ia la cunoștință și necunoscând nici dispozițiile §. 195 al L. C. în sensul căruia: „Comitetul de supraveghiere controlează conducerea afacerilor societății în toți ramii de afacere, spre care scop e în drept a se informa oricând despre mersul afacerilor societății și a examina registrele, hârtiile și cassele ei” și în fine nefind conștiu nici de aceea că nu este un organ subordonat direcțiunii, ci cu totul independent, căruia nu i-se poate impune când și în ce măsură să-și exercieze dreptul de control — s’a împăcat simplu cu situația și a așteptat cu paciință,

până ce protocolul *întărit* a venit dela tribunal.

Nu mai puțină lipsă de orientare asupra propriei sale sfere de competență de o parte, iar de altă parte asupra rolului și importanței organului de control în organismul societății, a dovedit apoi direcțiunea aceluiaș institut când, „după sosirea protocolului adunării generale *întărit* de tribunal“ cu ocazia ședinței de constituire a comitetului de supraveghiere a comunicat membrilor prezenți, că *conform unei hotărâri anterioare a direcțiunii*, doi din ei *trebuie să abdică* sau din comitetul de supraveghiere sau să renunțe la posturile de contabil resp. de bărbat de încredere, ce ocupă la o altă întreprindere financiară din aceiaș localitate.

E posibil ca direcțiunea la luarea acestei hotărâri să nu fi știut că, ceea ce voiește să impună membrilor ajunși în incompatibilitate trece peste sfera sa de competență? Că mandatul îl poate detrage numai cel ce l-a dat, în cazul prezent adunarea generală? Ori a contat direcțiunea numai la lipsa de orientare a comitetului de supraveghiere, dovedită în cazul prim când s'a lăsat oprit în activitatea sa sub un pretext ridicol? Nu suntem în măsură a ști. Dar cazurile acestea, chiar când am voi să le privim drept cazuri izolate, ne sunt prilej de ajuns pentru a le aduce aminte și cu ocazia aceasta celor ce sunt puși la conducerea și controlul institutelor noastre de bani, că funcțiile, ce le ocupă din încrederea acționarilor le impune și anumite îndatoriri, dintre cari cel mai elementar este, *să-și cunoască drepturile și datorințele*, căci neorientarea lor în aceasta direcție ușor poate fi exploatată de oameni clicași în detrimentul lor și al însaș instituțiunii la a căreia conducere ori control sunt chemați.

Invățământul poporal economic.

— Noul proiect de lege. —

Noul proiect de lege referitor la învățământul poporal economic stă din 6 capitole. Capitolul I. se ocupă de *susținerea școlii poporale economice*. Capitolul II. tratează despre *obligativitatea învățământului*. Capitolul III. stabilește *planul de învățământ*. Capitolul IV. normează *cualificația economică a învățătorilor și*

retribuirea acestora. Capitolul V. tratează despre *susținerea școlii poporale economice și despre modalitatea ajutorării ei din partea statului*. Capitolul VI. normează *inspecția de stat și locală*.

Capitolul I.

Cu înființarea și susținerea școlii poporale economice sunt *obligate* în genere *comunele*, anume dacă partea preponderantă a locuitorilor ei se ocupă cu economia (agricultura, cultura vitelor, grădinăritul, vieritul, pădurăritul) și dacă în comună este un număr anumit de copii în etatea dela 12—15 ani, cari nu beneficiază de nici un fel de altă instrucție.

Statul, confesiunile, societățile constituite spre acest scop și *privatii* încă pot să înființeze și susțină școlile poporale economice, însă numai în condițiile stabilite în această lege.

Statul poate înființa școala poporală economică numai în cadrele creditului pus la dispoziție prin un budget perpetuu.

Comuna se poate liberă de obligamentul înființării școlii economice numai în cazul, când susținătorii îndreptățiți ai școlii înființează o astfel de școală. Liberarea cade în cercul de competență a comitetului administrativ comitatenz. Din contră comuna, care susține școala poporală economică, trebuie liberată de îndatorirea de a susține școala de repetiție generală (școala de repetiție de până acum) și, dacă în comună nu se află și o școală pentru elevii dela meserii, comuna trebuie să îngrijească ca și aceștia să frecventeze școala poporală economică, predându-li-se învățământul industrial, indeosebi desemnul.

Școala poporală economică este contemplată ca întregitoare a cursului școlar de toate zilele al școlii poporale elementare și, pe cât posibil, are să stea în legătură organică cu aceasta, întocmind astfel trebile ca învățământul să-l predea învățătorii școlii elementare poporale, în localitățile școlii elementare și făcând uz de mobilierul acesteia.

S'au fost stabilit deja în trecut două tipuri de școlile economice. Acele vor rămânea și pe viitor.

Anume în comunele cu un număr mai mic de 120 copii obligați a frecventă cursul de repetiție este a se organiza școala economică de repetiție de grad inferior. Acest fel de școală nu va cauza, pe cum se spune, poveri insuportabile nici statului, nici susținătorilor școlii.

În comunele mai mari, unde numărul elevilor obligați să frecventeze cursul de repetiție trece de 120, și unde îngăduie situația materială a comunei, școala poporală economică este a se organiza independent, astfel ca învățământul economic să fie predat de învățători (invățătoare) de specialitate, instituți și calificați anume pentru astfel de școală (*școală poporală economică independentă*).

Nu poate fi obligată să înființeze școala poporală economică independentă aceea comună, care nu posedă teritoriu de praxă trebuincios și nici nu-l poate acuire prin închiriere; mai departe nici aceea comună, a cărei dare suplimentară comunală este mai mare de 50%.

În înțelesul capit. 81 al artic. de lege XVII. din 1884, pentru scopurile școlii economice comunale sau de stat, aparțină școala aceasta oricărei din cele două categorii, se pot folosi localitățile, rechizitele de învățământ și personalul învățătoresc ale școlii civile sau elementare din comună; în caz de necesitate comuna e obligată să se îngrijească de localități pentru instrucție. Pe alocuirea principale interese naționale vor

reclamă, că la școala economică a statului, dacă aceasta nu se află în legătură cu o școală elementară de stat, pe învățătorul de economie și pe cei pentru alte obiecte să-i numească ministrul de instrucție.

În înțelesul proiectului vor putea fi îndatorate să înființeze școale populare economice mai mici circa 4796 comune, iar școale populare economice independente cu învățător specialist circa 844 comune. Natural avându-se în vedere împrejurările indicate mai sus.

Conform proiectului băieții vor fi instruiți deosebit de cătră fete, mai ales la obiectele economice.

Direcția învățământului în școala economică este mai mult practică. Spre acest scop comuna va trebui să pună la dispoziție un teritoriu dela 400 stângini □ până la 2 jug. cat. pentru școalele de prima categorie și de 5—20 jug. cat. pentru școala de a doua categorie. Unde statul înființează școală economică, comuna fără îndoială se va bucura de avantajii.

Se poate îngădui, ca și teritoriul școlii de pomi comunale, mai cu samă în comunele mai mici, să se poată folosi spre acest scop.

Cheltuielile totale de investițiune și aranjament ale școlii populare agricole independente se urcă la suma de K 28,084. Aceste cheltuieli cad în sarcina comunei, dar spre acest scop ea poate folosi în locul prim 80% din venitul curat al teritoriului de praxă al școlii economice, (20% i-se cuvin învățătorului de specialitate). Dacă acest venit nu ar fi de ajuns, școala poate beneficia de ajutor de stat. Planul referitor la aranjarea școlii populare economice independente, al edificiilor economice cum și planul de exploatare a teritoriului de praxă le aproabă ministrul de agricultură. Pentru tinerii absolvenți ai acestei școlii se poate organiza și un curs suplementar economic de un an, în care se vor primi câte 10—12 elevi, cărora, în schimbul muncii, li-se va da plată. Cursul se va începe la 1 Octomvrie și va ține până la 30 August viitor. De cheltuielile acestui curs se îngrijește ministrul de agricultură.

Capitolul II.

Fiecare părinte sau tutor al cărui copil în vârstă dela 12—15 ani nu beneficiază de o instrucție mai înaltă la școala poporală elementară, sau nu frecventează o școală de meserii ori școala poporală de repetiție susținută de confesiunea proprie, — este dator să-și trimită copilul trei ani de rând în școala poporală economică.

În comunele cari susțin școală poporală economică, aflându-se școală de repetiție confesională, nu însă școală economică a confesiunii, — elevii școlii de repetiție confesionale vor fi obligați a ascultă obiectele economice în școala economică a comunei. Pentru elevii cari au absolvat școala elementară de toate zilele, cari însă nu sunt destul de bine pregătiți pentru școala de repetiție se va institui un curs pregătitor de un an. Anul școlar al școlii economice va ține 8 luni.

Dacă numărul elevilor școlii economice independente trece de 150 se va institui un post de învățător de specialitate.

Părinții cari nu-și vor trimite copiii în școala economică vor fi pedepsiți în senzul capit. 4 al art. de lege XXXVIII din 1868.

Capitolul III.

Obiectele de învățământ obligate în școala poporală economică sunt: 1. *Religiunea și morala*; 2. *Obiectele economice*: cunoștința solului și cultura generală a plantelor, cultura specială a plantelor, cultura

livezilor și îngrijirea pășunilor, cultura animalelor (cultura albinelor, a vermilor de mătăsă și a peștilor), lăptăritul, grădinăritul, cultura viilor și îngrijirea vinului, manipularea pădurilor, economia casnică, organizarea micilor economii, contabilitatea economică, arhitectura economică, legile economice, organizarea socială economică, industria de casă, lucru de mână femeiesc; 3. *Alte obiecte de învățământ*: a) cetitul, scrisul, compozițiile; b) geografia, istoria, constituția; c) comput, geometrie; d) igiena, îngrijirea copiilor mici; e) elementele științelor naturale.

Învățământul se face ziua și e gratuit. Limba instrucțiunii e limba maghiară.

Capitolul IV.

Se va da îngrijire deosebită pregătirii învățătorilor și învățătoarelor, mai ales ca ei să-și câștige nu numai cunoștințe economice ci și îndemânări practice. Preparandiile vor fi înzestrate cu un teritoriu de praxă de cel puțin 3—5 jugăre.

Pentru calificarea economică a învățătorilor și învățătoarelor dela școalele populare economice de grad inferior ministrul de agricultură aranjează în fiecare an cursuri la școalele economice și la cele de vierit.

Pentru calificarea învățătorilor și învățătoarelor de specialitate se va înființa câte un institut pedagogic. În fiecare curs se vor primi câte 15 elevi și câte 10 eleve, absolvenți de pedagogie, primind fiecare câte K 800 pe an spese de întreținere. Instrucția ține 2 ani, după care absolvenții vor fi provăzuți cu diplomă de învățători specialiști ai școlii economice populare superioare.

Retribuția învățătorilor specialiști dela școalele economice ale statului este:

salar fundamental	K 1400
după 5 ani	" 1800
" 10 "	" 2100
" 15 "	" 2400
" 20 "	" 2600
" 25 "	" 2800
" 30 "	" 3000

Retribuția învățătoarelor specialiste dela școalele economice ale statului este:

salar fundamental	K 1200
după 5 ani	" 1500
" 10 "	" 1800
" 15 "	" 2000
" 20 "	" 2200
" 25 "	" 2400
" 30 "	" 2600

Afară de salar învățătorul economic specialist va mai beneficia de relut de quartir în sumă de K 600, 420, 360 și 300 după diferitele clase în cari sunt împărțite comunele. Relutul de quartir al învățătoarelor specialiste este ca și al învățătorilor, cu deosebirea că în comunele cari nu sunt înșirate în clasele pentru relutul de quartir, relutul lor este de K 200.

Învățătorii și învățătoarele specialiști dela școalele comunale beneficiază de aceleași competențe ca și cei dela școalele de stat.

Afară de salarul și relutul de quartir arătate mai sus, se mai stabilește eventual, atât pentru învățătorii și învățătoarele economice dela școalele de stat cât și pentru cei dela școalele comunale, quartir în natură constător din 3 odăi spațioase, bucătărie, cămară și edificiile laterale cele mai necesare, cum și 20% din venitul curat al teritoriului de praxă.

Capitolul V.

Ministrul de culte și instrucție publică prevede școala economică cu rechizitele de învățământ și poate contribui cu ajutor de stat la salarizarea învățătorului de economie.

Competințele învățătorilor specialiști economici ai statului cad exclusiv în sarcina statului și pentru acoperirea cheltuielilor de aranjament al teritoriului de praxă dă ajutor.

Dacă statul contribuie cu cel puțin jumătate a salariului învățătorului sau învățătoarei specialiști economici comunal, în acest caz pe învățătorul specialist îl numește ministrul de culte și instrucție publică.

Statul înființează, în locul prim, școale populare economice în comunele unde se află școală elementară de stat, dar poate înființa astfel de școale oriunde ar găsi că e necesar.

Cum am mai spus, toate cheltuielile de întreținere ale școlii de stat cad în sarcina acestuia; teritoriul de praxă trebuie însă să-l dea comunele. În cazuri motivate comuna poate fi liberată și de această îndatorire.

Capitolul VI.

Supraveghiarea învățământului în școlile economice o face ministrul de culte și instrucție publică, cu ajutorul inspectorilor școlari regești, cărora li-se va pune la îndemână ajutoiri de inspectori cu calificatie economică.

Supraveghiarea învățământului economic al școlilor populare economice independente o face ministrul de agricultură prin profesori specialiști, sau și prin învățători specialiști cari s'au distins cel puțin timp de 10 ani la școlile populare economice independente prin rezultate reale deosebite.

Supraveghiarea învățământului din celelalte obiecte ale școlii economice independente o va face și pe viitor inspectorii școlari regești.

Pe învățătorul sau învățătoarea de specialitate ai școlii populare economice de stat independente îi numește ministrul de culte și instrucție publică. Drepturile lor la pensie sunt stabilite în articolul de lege XXXII din 1885.

Dacă, în senzul legii de față, ar fi să se designeze învățătorul vre-unei școlii elementare confesionale din localitate, ca să propună gratuit obiectele, afară de sfera economică, în școala economică de stat sau comunală, dreptul de numire al acestui învățător este al scaunului școlar confesional respectiv.

Proiectul prevede intrarea în vigoare a legii acesteia cu 1 Septembrie a. c.

Insuficiența controlului exerciat din partea comitetului de supraveghiere.

Număroasele neglijențe și intrelăsări comise de membrii comitetelor de supraveghiere în ce privește exercitarea controlului îndreptătesc concluzia că, numai foarte puțini dintre membrii acestei instituțiuni sunt conștii de importanța și responsabilitatea împreună cu funcția lor. Între membrii comitetelor de supraveghiere, găsim fără îndoială bărbați cu *temeinice* cunoștințe financiare, iuriști și alte persoane cu vederi largi; dar aflăm puțini de aceia, cari să cunoască *temeinic tehnica contabilității* și de aci provine, că de regulă aceste persoane nu prea pun pond pe responsabil-

tatea materială și morală, ce le incumbă. În general este înrădăcinată credința, că funcția de membru al comitetului de supraveghiere e post de încredere, pe care respectivul îl ocupă numai onorific, și împrumutându-și numele, nu aduce societății decât un sacrificiu gratuit. Părerea aceasta însă este azi de cele mai multeori greșită. „*Activitatea*“ membrilor din comitetul de supraveghiere, în cele mai multe cazuri e foarte bine plătită.

După o statistică publicată în „*Frankfurter Zeitung*“ rezultă că la 10 bănci mai mari, membrii comitetului de supraveghiere au primit ca tantieme 14.13% ale venitului curat; iar conform unei statistice a lui Ernst Loel din anul 1900/901, la 400 bănci de credit d spunând de capital de 2459 milioane M., tantiemele s'au cifrat cu 11 milioane M., ceea ce corespunde la $\frac{1}{2}\%$ al capitalului social; pe când la 41 institute hipotecare cu capital social de 625 milioane M., tantiemele au făcut 4 milioane M., ceea ce e egal cu $\frac{3}{4}\%$ ale capitalului social. Banca „*Dresdener Bank*“ a plătit membrilor săi din comitetul de supraveghiere — 24 la număr, — tantieme în sumă de 470,000 M., va să zică osteneala unui membru din comitetul de supraveghiere a fost remunerată cu aproape 20,000 M. Dacă luăm acum în considerare, că membrii comitetului de supraveghiere țin ședințe abia de câteva ori la an sau chiar numai la trimestru ori semestru odată și că celor mai de însemnătate agende a lor, revizuirii bilanțului, îi sacrifică numai câteva ore la an, putem zice cu drept cuvânt, că în adevăr munca membrilor comitetului de supraveghiere e foarte bine plătită.

Ce e drept s'a întâmplat în timpul din urmă aici-colea cazuri, unde membrii comitetului de supraveghiere, ca să poată satisface îndatorirea luată asupra lor, au trebuit să-și deschidă pungile și să plătească din a lor, sacrificându-și chiar și averea întreagă; dar ce sunt aceste perdiri individuale, față de perdirile de milioane, ce au îndurat număroase societăți pe acții din cauză, că membrii comitetului de supraveghiere nu și-au îndeplinit conștientios datorința.

Nici totalitatea membrilor comitetelor de supraveghiere ca atari, și nici singuraticii membri, nu sunt în stare a lua asupra lor, — precum nici nu iau — însărcinarea de a revizui fundamental toate registrele și a cenzura actele societății; aici-colea ce e drept scontrează ei cassa, hârtiile de valoare, portofoliul cambililor, dar scontrarea aceasta n'are nici o legătură cu controlul adevărat al contabilității.

Iar contările de peste an în legătură cu cenzurarea bilanțului e cu neputință a le controla și de aceea zice Hecht: că controlul numeric ar trebui simplaminte scos dintre agendele comitetului de supraveghiere. Iar examinarea bilanțului nu constă din altceva, decât numai din confrontarea cifrelor singuraticelor poziții din bilanț, cu saldurile conturilor din *Maiestru*. Chiar și acei membri din comitetul de supraveghiere, cari se pricep la contabilitate, se îndeustesc de regulă cu câteva probe sau încredințează examinarea unor *Strohmann-i*. Cum s'a format saldul conturilor din *Maiestru*, ce sistem s'a folosit la compunerea bilanțului și că oare nu ascund pozițiile din bilanț cumva iregularități, — cu examinarea acestora comitetul de supraveghiere nu se ocupă. El se îndeustelește cu aceea că pozițiile consună și nici la aceea nu se cugetă, că falsificatorii registrelor încă se gândesc la consonanța pozițiilor. Din aceasta împlinire superficială a agendelor comitetului de supraveghiere provin cele mai multe rele. (Se va continua).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 25 Iunie 1908.

Piața financiară internațională este liniștită. Cererile de ultimo, oricât de mari ar fi, se pot ușor satisface, pentru că pe toate piețele este abundență de numărare. Stocul de metal nobil, mai ales aurul, a crescut în măsură considerabilă la toate băncile de emisiune europene. Banca Franciei d. e. dispunea la 18 crt. de peste 4 miliarde franci metal nobil, din care 3-14 miliarde franci aur, o sumă ca și care nu s'a mai pomenit nici la acest institut. Favorabilă este în prezent și situațiunea Băncii imperiale germane, care din 1902 numai odată — în 1905 — a avut un stoc mai mare de aur ca acum. Tot așa de favorabile sunt și celelalte poziții ale ei comparate cu a. trecut. Rezerva de bilete face 264 milioane M., iar în a. tr. numai 166 milioane. Etalonul actual de 4% n'a mai fost în Germania din 2 Octomvrie 1905; în anul 1906 n'a scăzut sub 4½% și în 1907 cel mai ieftin a fost 5½%. Discontul privat, care scăzuse la 3½, s'a urcat la 3¼%, și cererile de ultimo se satisfac în Berlin cu 4¼%. În Paris discontul privat este 1⅞%.

Pe piața internă cererile nu sunt încă mari și se satisfac ușor de către Banca de emisiune. Cu toate acestea tendința pieții e fermă, discontul privat notează 3⅞% în Viena și 3⅞% în Budapesta. Situația Băncii austro-ungare eră mult mai favorabilă în 23 crt. decât la aceiaș dată din anul trecut.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Industria*“, bancă industrial-economică, soc. pe acții în Deva. Intreprinderea aceasta prin feliul ramilor de operațiuni, ce le cultivă și promite a le cultivă în viitor și prin reclama multă ce se face în jurul ei — unică în feliul ei la noi Români, și-a încheiat bilanțul pe al doilea an de gestiune. Activele totale se cifrează cu K 206,509 față de K 179,938 în 1906 și a realizat la un venit brut de K 28,369 (+ față de 1906 de circa K 20,000) un profit net de K 10,502 (în 1906 K 3,937) ceea ce corespunde la o rentabilitate de 10 50%. Poziția principală a activelor este Escontul de K 132,902, în creștere față de 1906 cu K 19,000. Urmează imediat Cred. camb. cu acop. hip. în sumă de K 39,698, cari arată o reducere de rotund K 5,500. Din suma acestor două poziții de K 172,680 sunt reescontate K 72,820. Alte active mai însemnate mai sunt: Imprum. de Cont-curent de K 15,354, în creștere față de 1906 cu K 1200 și Tipografia „Sf. Ioan“ în valoare de K 9,600 după amortizare de 20% din K 12,000. Intre active mai figurează și poziția „Comerciale“ cu K 357-60 un titlu obscur, sub care nu știm ce se înțelegem.

La pasive remarcăm afară de Capitalul de K 100,000 Rezerve cu K 3,005, pe când Depozite spre fructificare i-a succes acestui institut să acuireze numai în sumă de K 16,025 (+ față de 1906 de circa K 7,000). Interesele tranz. anticip. sunt prezentate la K 20,089 interese încassate abia cu K 1,071.

„*Venețiană*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Veneția-inferioară și-a încheiat al VI-lea an de gestiune cu active de K 226,907 (+ față de

1906 de K 28,200) și la un venit brut de K 18,271 (în 1906 K 16,298) cu un profit net de K 7,185, mai mare decât în anul precedent cu circa K 400. Escontul, ramul principal de afacere a crescut dela K 172,105 la K 189,217 și Cred. camb. cu acop. hip. dela K 19,220 la K 29,056. Din contră s'au redus Imprum. hipotecare dela K 6,538 la K 4,978. Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 27,000 la K 145,544 și Rezervele dela K 7,483 la rotund K 11,000. Din contră s'a redus Reescontul cu circa K 3,000 la K 37,920. Interesele tranz. anticip. deși interesele încassate au crescut cu circa K 2,100 la K 14,946 totuș sunt aproape neschimbate, căci arată numai o creștere de circa K 80 la K 4,079.

„*Voileana*“, cassă de economii, soc. pe acții în Voila și-a încheiat bilanțul pe 1907, al VI-lea an de gestiune cu active de K 520,671, mai mari decât în 1906 cu K 126,058 și la un venit brut de K 37,355 (în 1906 K 30,323) cu un profit net de K 10,762, (+ față de 1906 cu circa K 2,000) ceea ce corespunde la o rentabilitate de circa 13 12% ale capitalului societar vărsat de K 82,016 (din K 120,000). Ramul principal de operațiune Escontul a crescut dela K 372,110 la K 465,443 și Credit camb. cu acop. hipot. cu circa K 19,000 la K 39,728. Dintre pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 112,000 la considerabila sumă de K 336,055 și Rezervele dela K 8,895 la K 27,584. Reescontul din contră s'a redus cu K 36,000 la K 50,682. Interesele tranzit. anticipate sunt prezentate cu respectabila sumă de K 13,541 la K 37,217 interese încassate.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Raportul ministrului de agricultură dela 15 Iunie a. c. prezintă situația agricolă în țară mai nefavorabilă decât la 30 Maiu. Anume:

	La 15 Iunie	La 30 Maiu	In anul trecut
Grâu	36-98	37-50	32-80
Săcară	12-02	12-40	10-69
Ovăs	11-02	11-54	11-41
Orz	12-51	12-51	13-53

Dupăcum accentuiază toți raportorii agricoli locurile lucrate mai bine au luptat mai cu succes contra secetei.

În prima jumătate a lunii Iunie timpul a fost mai favorabil în partea cea mai mare a țării, decât în jumătatea a doua a lunii Maiu. Totuș el nu a avut influința dorită asupra sămănăturilor, pentru că în multe locuri ploaea a sosit prea târziu, așa că ea cel mult dacă a împiedecat distrucția pe mai departe a plantelor; în unele locuri — ca s. e. pe Alföld — nu a putut să ajute nici măcar atâta, și astfel situația sămănăturilor a devenit mai nefavorabilă. A mai contribuit la deteriorarea situației marile nădufuri ce s'au înstăpănit de nou, în unele locuri grindina, tăciunele și rugina. Astfel că în genere avem în prospect o recoltă submijlocie. Unde se recoltă 7—8 măji metrice acum se vor recoltă abia 3—5. Și nu numai cantitativ ci și calitativ recolta nu va corespunde așteptărilor.

Paui în genere încă e mai mic decât de obicei. În unele locuri el e așa de scurt că abia se vor putea face snopi. Peste tot paie vor fi puține.

În perioada de care vorbim ploaia a folosit plantelor de săpat, cânepii și inului, cum și plantelor de nutreț; adevărat că nu pretutindeni a ploaie de ajuns și aici agricultorii sunt foarte îngrijiți (cum bunăoară sunt în părțile Sibiului. Red.).

Prospectele cele mai bune sunt în jumătatea de câtră apus a țării, cum și în comitatele din nordost; cele mai slabe prospecte sunt în partea sudică a Alföld-ului, în regiunea Tisei, a Crișurilor și a Murășului.

Sămănăturile verzi, bonul în pârgă al cerealelor, livezile și pășunile viile și pomii, toate așteaptă ploaie, care va putea încă să schimbe înspre bine situația agricolă destul de îngrijitoare în multe regiuni.

(Aceste se arătau în raportul ministrului dela 15 Iunie; astăzi însă — observăm din partea noastră — în urma ploilor ce au căzut pretutindeni în țară, multe se vor îndreptă; așa că răul acum nu se mai prezintă în colorii așa negre. Red.).

În România. După o secetă îndelungată în România a ploaie în timpul din urmă, fiind aceste ploaie de mare folos pentru creșterea cucuruzului, pentru pășuni și livezi lipsite mai pretutindeni de iarbă, cum și pentru vii. Grâului, care a început a se secera, nu i-au mai putut ajuta ploile. Grâul dă relativ recoltă multămitoare, afară de unele regiuni dela șes.

Guvernul a interzis exportul de fân, paie, lufurnă, trifoiu și meiu, pentru a preîntîmpina eventual o lipsă totală de nutreț.

În Austria și în celelalte țări ale Europei prospectele sunt, cu excepția Rusiei, mai bune decât în 1907.

În Statele-Unite ale Americii recoltele sunt foarte bune.

DIN REUNIUNI.

Adunarea cercuală a despărțământului „Asociațiunii” în Ocna. Între despărțământele cari desvoaltă activitate rodnică se numără și desp. „Sibiului”. Activitatea la sate și-a început-o în anul curent cu adunarea cercuală dela Ocna, ținută în 31 Maiu a. c. Directorul desp., dl *Dr. Miron E. Cristea*, a ținut poporului o predică, prin care a combătut injurăturile; dl *Romul Simu* a ținut o prelegere prin care a arătat căi și mijloace pentru îmbunătățirea agriculturii peste tot; iar în special a vorbit despre stupărit, arătând folosul acestuia și principiile conducătoare în cultura acestui ram economic. Ca mijloace de intuiție s'a folosit o coșniță sistematică și mai multe unelte de stupărit, faguri etc., cari au fost dăruite de despărțământ școalei din Ocna, ca să servească de model pentru propovăduirea stupăritului rațional în comună. Sara dl profesor *A. Bratu* a ținut prelegere cu schiopicul, combătând alcoolismul și făcând poporului cunoscută Asociațiunea și prezidenția ei.

S'a înființat o agentură a Asociațiunii, s'a sporit cu cărți, dăruite de Asociațiune și de dir. desp., bibliotecă parohială, s'au distribuit poporului diferite publicațiuni, s'a decis aranjarea unei expoziții de copii și s'a dat samă despre activitatea desp. și despre situația lui materială, alegându-se și comitetul acestuia.

Din Ocna relevăm progresele corului popular condus de dl învățător *Bibu*. Acest cor a cântat în biserică și la prânz. Prestațiunile lui sunt vrednice de laudă.

Prelegerile din Șura-mare. Duminică în 10 Maiu n. a. c. Reuniunea agricolă din comitatul Sibiului, prin reprezentanții săi, d-nii *Victor Tordășianu*

și *Aurel Cosciuc* au ținut o întrunire agricolă în comuna Șura-mare, unde s'au plantat altoi dăruite de reuniune în grădinile membrilor, ținându-se cu această ocazie de către dl *Cosciuc* prelegeri practice despre cultura pomilor. D-nul *Tordășianu* a insistat pe larg asupra folosului însoțirilor de credit sistem *Raiffeisen* și i-a succes să înființeze o astfel de însoțire în comună.

În 4 Iunie au eșit în Șura-mare reprezentanții ai desp. Sibiului al Asociațiunii. Dl dir. *Dr. Cristea* a ținut o predică, dl *Cosciuc* o prelegere economică, iar d-nul *Bratu* prelegere cu schiopicul. S'a augmentat biblioteca populară și s'au distribuit cărți poporului.

Astfel de eșiri prin comune și astfel de bune isprăvuri ar trebui să devină cât mai dese și pretutindeni.

CRONICA.

Necrolog. *Dr. Alexandru Ceușian*, viceprezidentul direcțiunii institutului „Murășana” din Reghinul-săsesce a decedat la 21 crt. în etate de 54 ani.

— *Romul Nicoară*, fost contabil la „Ardeleana” din Orăștie a decedat la 20 curent în Deva în etate de 40 ani.

Banca Austro-Ungară, conform unei hotăriri recente a direcțiunii din Budapesta va deschide în Deva o agentură.

Școala comercială super. română din Brașov. Ordinea examenelor publice de maturitate și de clasă de încheiere, care se vor ține cu elevii școalei comerciale superioare gr.-or. române, la finea anului școlar 1907—1908: *Examenul de maturitate* se va ține în zilele de 16, 17 și 18 Iunie v. a. crt. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii. Examenele de clasă se vor ține în sala clasei a doua în zilele următoare dela 7—12 oare a. m.

Joi, în 19 Iunie v. Cl. I. comercială. 1. Religiuinea. 2. Româna. 3. Principii comerciale. 4. Maghiara.

Vineri, 20 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Religiuinea. 2. Româna. 3. Cunoștințe de drept. 4. Aritmetica comercială. 5. Germăna.

Sâmbătă, în 21 Iunie v. Cl. I. comercială. 1. Fizica. 2. Franceza. 3. Istoria. 4. Aritmetica comercială. Luni, în 23 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Maghiară. 2. Matematica. 3. Geografia. 4. Franceza.

Mărti, în 23 Iunie v. Cl. I. comercială. 1. Matematica. 2. Germăna. 3. Geografia.

Mercuri, în 25 Iunie v. Cl. II. comercială. 1. Economia națională. 2. Chimia și Merceologia. 3. Istoria.

Duminică, în 29 Iunie v., după serviciul divin, la care vor participa toți elevii și profesorii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1907/1908, distribuindu-se premiile, în sala cea mare a edificiului central.

La încheierea anului școlar în 29 Iunie v. fiecare elev va primi certificat școlar și un exemplar din anuarul școalei. Elevii absenți, precum și restanțierii, de didactru etc., nu vor primi nici certificatul, nici anuarul școalei.

La examenele acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, sunt invitați cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestei școale.

Bancă românească în America. Precum anunță «*Catolicul American*» organul bisericii române gr.-cat. din Statele-Unite ale Americii-de-Nord, ce a în-

ceput să apară în *Aurora* (Illinois) în acest oraș s'a înființat încă în luna Februarie a. c. o bancă românească sub firma „*Aurora*“, care trimite bani în țară, primește bani spre depunere și păstrare și vinde bilete de vapor etc. Directorul „*Aurorei*“ este domnul *Dr. Epaminonda Lucaciu*, care este totodată și redactorul responsabil al „*Catolicului American*“.

*

Cartelul băncilor budapestane. După modelul institutelor de bani vieneze voiesc să se organizeze acum și băncile budapestane în scop de a statorni un etalon unitar față de clientelă. Pertractările, cari decurg deja de mai multă vreme, s'au încheiat, precum se anunță, în zilele acestea și deja la 1 Iulie a. c. condițiunile fixate de băncile cartelate vor intra în vigoare. Este vorba să se statorească condițiuni unitare nu numai privitor la dobânzile depozitelor în cont-curent și spre fructificare, ci și cu privire la dobânda escontului și reescontului, care se va statorni din caz în caz în proporție cu etalonul Băncii Austro-Ungare. Ce privește reescontul se va ține cont afară de etalonul oficial, încă și de creditul de reescont folosit de respectivul institut și de capitalul societar efectiv vărsat. Condițiunile statornite de cartel vor fi puse în aplicare mai ales față de instituturile de bani mai mici din provincie, dar și față de instituturile de aceeași categorie din capitală.

Firme falite:

Rácz P. Trajan, comerciant în Lugoj, tribunalul în loc, însinuarea până în 22 Iulie, liquidarea în 14 August, alegerea comitetului concursual în 18 August.

Petrovicu Vasa, comerciant în Chichinda-mare, tribunalul în loc, însinuarea până în 28 Iunie, liquidarea în 8 Iulie, alegerea comitetului în 19 Iulie.

Katz Dénesné, comerciantă în Tasnád, tribunalul în Zilah, însinuarea până în 2 Iulie, liquidarea în 9 Iulie, alegerea comitetului în 9 Iulie.

Décsey József, firmă comercială în Bichiș-Ciaba, tribunalul în Gyula, însinuarea până în 4 Iulie, liquidarea în 21 Iulie, alegerea comitetului în 24 Iulie.

Klein Ignác, hotelier în Chichinda-mare, tribunalul în loc, însinuarea până în 28 Iunie, liquidarea în 8 Iulie, alegerea comitetului în 8 Iulie.

Schuster Pál, comerciant în Biserica-albă, tribunalul în loc, însinuarea până în 20 Iulie, liquidarea tot atunci, alegerea comitetului în 1 August a. c.

Horovitz Simon, comerciant în Brașov, tribunalul în loc, însinuarea până în 31 Iulie, liquidarea în 3 August, alegerea comitetului în 6 August a. c.

Iuhl Miksa, proprietar în Panciova, tribunalul în Timișoara, însinuarea până în 3 August, liquidarea în 2 Septembrie, alegerea comitetului în 5 Septembrie a. c.

Iuhl Miksáné, proprietară în Timișoara, tribunalul în loc, însinuarea până în 3 August, liquidarea în 2 Septembrie, alegerea comitetului în 5 Septembrie a. c.

Szállásy Antal, comerciant în Deva, tribunalul în loc, însinuarea până în 15 August, liquidarea în 2 Septembrie, alegerea comitetului în 4 Septembrie a. c.

Firme insolvente:

Spitzer Iakab (urmașii) comerciant în Hálma-giul-mare.

Neu Ignác, comerciant de semințe și bucate în Salonta-mare.

Langer Pál, comerciant în Orșova.

Schwarcz I. Benjámín, comerciant în Reșița.

Eberlein József, comerciant în Șiria.

Major Iakob, comerciant de lemne în Vințul-de-jos.

Rosner Pál, comerciant în Tulgheș

Tabak et Deutsch, comerciant în Csikszereda.

Herczfelder Sarlota, modistă în Alba-Iulia.

Bihari Ferencz & Comp., comerciant în Lugoj.

Schöner Gyula & Comp., comerciant în Lugoj.

Bacskaí Artúr, ferărie în Oradea-mare

Karaguly László, comerciant în Oradea-mare.

Winkler Mór, comerciant în Nyárádszereda.

Kurtz S. & fia, firmă comercială în Radna.

Berke Ferencz, pantofar în Reghinul-săsesc.

Bauer Lipót, comerciant în Trăscău.

Hajgató András, modist în Ciaba.

Kardos Lipót, comerciant în Oradea-mare.

Birnstill Izidor, comerciant în Bocșa-montană.

Schwartz és Benő, comerciant în Reșița.

Szöts Sándor, comerciant în Orăștie.

Király Ferencz, comerciant în Vașcău.

Csemecz József, comerciant în Brașov.

Draskó Florián, comerciant în Ibașfalău.

Lebovits Izidor, comerciant în Cluj.

Rozenfeld Samuel, comerciant în Cluj.

Kohl Ernő, comerciant în Mediaș.

Máguran Traian, comerciant în Orșova

Kern János, comerciant în Panciova.

Hornig Gyula, comerciant în Reșița.

Steiner József, pantofar în Timișoara.

Posta Redacțiunii.

Domnului *T. M.* în *B.* Primit. Vom publica în Nr. proxim.

Domnului *V. B.* în *O.* Credem a putea reveni la promisiune în Nrul proxim.

S u m a r.

Neorientare. — Învățământul poporal economic. — Insuficiența controlului exerciat din partea comitetului de supraveghiere. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „*Industria*“, „*Venețiana*“, „*Voileana*“. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Din reuniuni*: Adunarea cercuală a despărțământului „*Asociațiunii*“ în Ocna, Prelegerile din Șura-mare. — *Cronică*: Necrolog, Banca Austro-Ungară, Școala comercială super. română din Brașov, Bancă românească în America, Cartelul băncilor budapestane. — Firme falite, Firme insolvente. — Poșta redacțiunii.

Societatea de asigurare „Dunărea“.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33.928,000

— Centrala în Viena: —

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„*Albina*“ inst. de credit și de economii.

„*Dunărea*“ se ocupă:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazurile de accidente prin societatea de asigurare pe acții „*Danubius*“ fondată sub egida societății „*Dunărea*“.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 24 Iunie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111-30	111-65
4	" " Cor. " " "	93-20	93-45
3 ¹ / ₂	" " " " " " " "	83-15	83-25
3—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	190—	190—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, se. de dare	147—	149-50
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	78-20	77-40
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100-75	101—
4	" rurale ungare " " "	94—	94-25
4	" " croato-slav. " " "	94-50	95-50
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., se. de dare	97-35	97-50
4	" " " " Ian.-Iulie. " " "	97-30	97-50
4-2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	99-40	99-50
4-2	" " argint April-Oct. " " "	99-40	99-50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	154-30	154-25
4	" " 1860 à fl. 100—	220-20	222—
—	" " 1864 à fl. 100—	265—	266—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116-35	117—
4	" " Cor. " " " " "	97-40	97-85
3 ¹ / ₂	" " de invest. " " " " "	87-60	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91-65	91-50
5	" " Viena	101-50	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	122-50	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93-50	93-75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fone. austr.	96-55	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99-25	99-30
4	" " 50 ani în coroane	99-55	99-65
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	100-25	100-25
4 1/2	" " " " în cor.	94—	94—
4	Obl. com. " banca " ung. " Pesta cu 10% premie	105-25	104-75
4	" " " " repl. 60 ani	94—	94-25
4	Scris. fone. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93-75	—
4	Obl. com. " " " " în cor.	93-75	94—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101—
4	Scris. fone. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92-90	93-35
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100-25	100-25
4	" " " " " " " "	94—	94—
—	Obl. cu premii Banca " ung. " hip. à K 100	—	98—
5	" " " " " " " " " " " " " "	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100-25	100-25
4	" " " " " " " " " " " " " "	94-25	94-25
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	100-25	100-25
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " "	94-50	94-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1880 à fl. 100	276—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fone. aust. din 1889 à fl. 100	267-50	—
4	Impr. cu premii Banca ung. ipot	246-25	246—
2	" " " " sâmbesc à fres 100—	107—	114—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	263-75	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	21-15	21—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	481—	477—
—	Buda, comuna à fl. 40—	205—	230—
—	Pálffy, à fl. 40—	196—	200—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	54—	55—
—	" " ungară, à fl. 5—	26-25	28-50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	505-50	510—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8-40
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	11-50
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-38	11-43
—	20 franci aur	19-15	19-14
—	20 marce aur	23-55	23-58
—	Sovereigns pr bucată	23-99	—
—	Ruble hârtie per bucată	2-52	2-53
—	100 Marce hârtie	117-72	117-87
—	100 franci hârtie	—	95-75
—	100 lire hârtie	95-65	95-80
—	100 lei hârtie	—	94-40

„ȘOIMUL”. institut de credit și economii în Vașcău.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Șoimul”, societate pe acții în Vașcău, (Vaskóh, com. Bihar), publică concurs pentru postul de **contabil** la acest institut.

Condițiunile împreunate cu acest post sunt următoarele:

Salar fundamental K 1300, relut de cuartir K 300, tantiema statutară, coafom salarului, din 3—3 ani salarul se ridică cu 10% după salarul fundamental de K 1300.

Dela recurenți se recere, să fie absolvenți a vre-unei școli comerciale superioare, să aibă praxă de bancă, așa încât să fie în stare a conduce singuri toate agendele institutului.

Postul este de a se ocupa momentan sau cel mult până în 1 August 1908, iar actele pentru câștigarea acestui post trebuiesc înaintate până în 1 Iulie a. c. necondiționat.

Vașcău, 8 Iunie 1908.

Nr. 110 (3—3)

Direcțiunea.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe vieată în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de case și locuințe).

Nr. 1 (26—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.